

Մ Ա Յ Ր Հ Ա Յ Ր Ե Ն Ի Գ Ո Ւ Մ

ԼՈՒՐԵՐ ՄԱՅՐ ՀԱՅՐԵՆԻՔԻՑ

Դվինի պեղումները.— Պատմական Հայաստանի այս հնամենի քաղաքի պեղումները երկար տարիների պատմություն ունեն։ Այդ աշխատանքը անխնայ ձևերով և ձեռնհասորեն վարում է հնագետ-պատմաբան Վրապեթյանը։ Կարո՞ղաք դառնալ հնագետ-պատմաբան։ Կարո՞ղաք դառնալ հնագետ-պատմաբան։ Կարո՞ղաք դառնալ հնագետ-պատմաբան։

Բաղադրի միջնաբերդում հայտնաբերվեցին հեթանոսական ժամանակներից մնացած 2 ատրուշաններ, մեկ հատ մզբեղ սկուտեղ՝ կենտրոնում թագավորական պատկերով, նույնի ելքերին պարթևական գրերով։

Արշավախումբը պարզել է, որ Դվինն ունեցել է ապագայի գործարան, գտնված են թրծման հնոցներ և ապակուղիներ։ Դվինն ունեցել է նաև հախճապակու արտադրություն։ Հայտնաբերված են շուրջ 400 կտոր ապակյա և հախճապակյա իրեր։

Մեծ հետաքրքրություն են ներկայացնում վերջերս հայտնաբերված հեթանոսական արձանների բեկորները, լեռնաքարից գործածության իրեր, կշռաքարեր և այլն։

Ուսումնասիրություն Կիլիկյան մանրանկարչության մասին.— Հայաստանի գիտությունների ակադեմիայի հրատարակչությունը լույս է ընծայել Լևոն Ավարյանի «Կիլիկիայի XII—XIII դարերի մանրանկարչությունը» նոր և հետաքրքրական աշխատությունը։

Տալով Կիլիկյան մանրանկարչության վարժացման պատկերը, հեղինակը հանգում է այն եզրակացության, որ այդ մանրանկարչությունը վարժացել ու կատարելագործվել է բուն Հայաստանի մանրանկարչական արվեստի միջանցով, կրելով նաև Բյուզանդիոնի և մասամբ Արևմտադարձի ազդեցությունը։

Առանձին գլուխ է նվիրված մանրանկարչության հռչակավոր վարպետ Թորոս Ռոսլինի աշխատությունների վերլուծման։ Հեղինակը այն տեսակետն է հայտնում, որ Ռոսլինին վերագրվող մանրանկարչական առանձին

գլուխ-գործոցներ ամենայն հավանականությամբ պատկանելի են եղել տարբեր, սակայն անանուն հեղինակների, որովհետև այդ գործերը տարբերվում են Ռոսլինի գործերից իրենց ոճով և կատարողական վարպետության տեսակետից չեն կիջում վերջինին։

Արժեքավոր այս գիրքը նշանակալից ավանդ է հայ մանրանկարչության պատմության ուսումնասիրման գործում։

Նոր աշխատություն Հայաստանի պատմության վերաբերյալ.— Հայաստանի պետական հրատարակչությունը լույս է ընծայել Լ. Բաբայանի աշխատությունը՝ «Հայաստանի սոցիալ-տնտեսական և քաղաքական պատմությունը XIII—XIV դարերում»։ Հետաքրքրական և արժեքավոր այս գիրքը նվիրված է Հայաստանի և հայ ժողովրդի պատմության ամենաքիչ ուսումնասիրված մի շրջանին՝ մոնղոլական տիրապետության շրջանին։

Հեղինակը հանգամանորեն տվել է մոնղոլական արշավանքների պատկերը, նվաճողների վարած հարկային և տնտեսական քաղաքականությունը և դրա հետևանքով երկրի տնտեսության ու արտադրական ուժերի անկման տխուր պատկերը։

Ավելի քան 600 էջից բաղկացած այս աշխատությունը գալիս է զգալիորեն լրացնելու այդ շրջանի մեր պատմության բացը և լույս սփռելու մեր ժողովրդի ամենամառյալ շրջանի վրա։

Արժեքավոր աշխատություն հայ և վրաց ժողովուրդների մշակութային կապերի մասին.— Հայաստանի գիտությունների ակադեմիայի գրականության ինստիտուտը լույս է ընծայել հայտնի պատմաբան և բանասեր, հանգուցյալ դոկտոր-պրոֆեսոր Լևոն Մելիքսեթ-Բեկի «Հայ գրողները և Վրաստանը» աշխատության առաջին հատորը։

Արժեքավոր այս աշխատությունը շատ նոր տեղեկություններ է տալիս հայ և վրաց ժողովուրդների գրական ու մշակութային կապերի մասին։ Գրքի մեջ ցույց է տրված, որ հայ և վրաց գրողները, պատմագիրներն ու

Հայաստանի բնակչությունը— Կենտրոնական վիճակագրական վարչության տվյալների համաձայն, առ 1-ը հուլիսի 1964 թվականի, Հայաստանի Հանրապետության բնակչության ընդհանուր թիվը կազմել է ավելի քան 2 100 000 մարդ:

Բնակարանային շինարարություն.— 1964 թվականի առաջին կիսամյակում, հունվարի 1-ից մինչև հուլիսի 1-ը, ամբողջ Հայաստանում օգտագործման է հանձնված 230 000 քառակուսի մետր նոր բնակելի տարածություն: Դրան կազմում է շուրջ 5000 բնակարան, օժտված անհրաժեշտ հարմարություններով: Կիսամյակի ծրագիրը կատարված է 106 տոկոսով: Այդ բոլոր բնակարանները ավելացված են պետական միջոցներով:

Բացի այդ, հանրապետության քաղաքներում և գյուղերում նույն ժամանակամիջոցում կառուցված են մեծ ազդանակությամբ անձնական տներ բանվորների, ծառայողների և կոլտնտեսականների կողմից՝ ի հաշիվ իրենց միջնակողությունների և պետությունից ստացված վարկերի:

Հետաքրքրական թվեր.— Անցյալ 1963—1964 ուսումնական տարում Հայաստանի բոլոր հանրակրթական դպրոցներում սովորողների ընդհանուր թիվը կազմել է 450 500 հոգի, կամ մոտ 40 000 ավելի, քան նախորդ ուսումնական տարում: Միջնակարգ դպրոցներն ավարտել են 7 000 հոգի, գրեթե 2 500-ով ավելի, քան նախորդ ուսումնական տարում:

Միջնակարգ մասնագիտական ուսումնական հաստատություններում (տեխնիկումներ, ուսումնարաններ) սովորողների թիվը նույն ուսումնական տարում կազմել է 23 100 հոգի կամ 3 000-ով ավելի, քան նախորդ տարին: Այս տարի այդ հաստատություններն ավարտել են 3 900 հոգի:

Հանրապետության բարձրագույն ուսումնական հաստատություններում ուսանողների ընդհանուր թիվը կազմում էր 29 100 հոգի, կամ 3 200-ով ավելի, քան նա-

խորդ տարին: 3 000 ուսանողներ այս տարի ավարտեցին բարձրագույն ուսումնական հաստատությունները:

Եվս մի նոր ջրմուղ Երևանի համար.— Վերջերս ավարտվեց Երևանի մեկ նոր ջրմուղի կառուցումը: Ջրմուղը սկիզբ է առնում Հրապարանի ձորում, Արվիս բուժավարից ոչ հեռու գտնվող աղբյուրներից (ոչ հանքային) և ունի շուրջ 15 կիլոմետր երկարություն: Նոր ջրմուղը մեկ վայրկյանում տալիս է շուրջ 500 լիտր ջուր: Այդ քանակը առաջիկայում կհասցվի 620 լիտրի:

Ջրմուղը կառուցվել է Երևանի պոլիմիլիացետառ քիմիական գործարանի միջոցներով և հիմնականում բավարարելու է այդ հսկայական գործարանի կարիքները: Անկասկած ջրմուղից կօգտվի նաև քաղաքը, զգալիորեն ավելացնելով սպառվող ջրի քանակը:

Այս ջրմուղը թվով հինգերորդն է, որոնցով սնվում է մայրաքաղաքը:

Սփյուռքահայ ուսանողներ Երևանի ուսումնական հաստատություններում.— Սկսած 1957 թվականից, Երևանի բարձրագույն ուսումնական հաստատություններում ընդունվում են սփյուռքահայ երիտասարդներ: 1957 թվականին Երևանում սովորում էին ընդամենը 15 հոգի, մինչդեռ 1963—1964 ուսումնական տարում օտարերկրյա ուսանողների թիվը կազմել է 140 հոգի, շուրջ 15 տարբեր երկրներից:

Առաջիկա ուսումնական տարում Երևանում սովորելու համար կժամանեն ևս 70 պատանիներ ու աղջիկներ:

Սփյուռքահայ ուսանողները ընդունվում են գլխավորապես պետական համալսարանում, պոլիտեխնիկ և բժշկական ինստիտուտներում: Այս տարի նրանցից 6 հոգի ավարտեցին բժշկական ինստիտուտը և համալսարանի բանասիրական ֆակուլտետը:

Բացի սփյուռքահայ ուսանողներից, Երևանի բարձրագույն ուսումնական հաստատություններում սովորում են նաև որոշ թվով օտարերկրացի ուսանողներ Միջին և Մերձավոր Արևելքի երկրներից:

